

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Godišnji bruto domaći proizvod za razdoblje 1995. – 2024.

Organizacijska jedinica: Sektor makroekonomskih statistika / Služba agregata nacionalnih računa

Priredila: Jasna Medek

studen 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha i predmet istraživanja

Obračun bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama, stalnim cijenama prethodne godine i stalnim cijenama referentne godine (2021. = 100)

Obračun je u skladu s metodologijom Europskog sustava nacionalnih i regionalnih računa (ESA 2010) te je dostupan prema tri metode:

- prema proizvodnoj metodi u tekućim i stalnim cijenama: bruto vrijednost proizvodnje, intermedijarna potrošnja, dodana vrijednost, agregati raščlanjeni po djelatnostima
- prema rashodnoj metodi u tekućim i stalnim cijenama: izdaci za konačnu potrošnju kućanstava, države i neprofitnih ustanova koja služe kućanstvima (NPUSK), bruto investicije u fiksni kapital, promjena zaliha, izvoz i uvoz roba i usluga
- prema dohodovnoj metodi u tekućim cijenama: sredstva zaposlenih, porezi i subvencije na proizvodnju i uvoz te bruto poslovni višak i mješoviti dohodak.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Uredba (EU) 2023/734 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 549/2013 o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji te stavljanju izvan snage 11 pravnih akata u području nacionalnih računa (SL L 97, 5. 4. 2023.)

Uredba (EU) 2019/516 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o usklađivanju bruto nacionalnog dohotka po tržišnim cijenama te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/130/EEZ, Euratom i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1287/2003 (Uredba o BND-u) (SL L 91, 29. 3. 2019.)

Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1342 od 22. travnja 2015. o izmjeni metodologije za klasifikaciju proizvoda po djelatnostima navedene u Prilogu A Uredbe (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 207, 4. 8. 2015.)

Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26. 6. 2013.)

Odluka Komisije od 30. studenoga 1998. o pojašnjenju Priloga A Uredbe Vijeća (EZ) br. 2223/96 o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Zajednici u pogledu načela za mjerenje cijena i obujma (priopćena pod brojem dokumenta C(1998) 3685) (SL L 340, 16. 12. 1998.)

Odluka Komisije od 17. prosinca 2002. o dodatnom pojašnjenju Priloga A Uredbe Vijeća (EZ) br. 2223/96 u pogledu načela za mjerenje cijena i obujma u nacionalnim računima (priopćena pod brojem dokumenta C(2002) 5054) (SL L 347, 20. 12. 2002.)

Provedbena odluka Komisije od 26. lipnja 2014. o odobravanju državama članicama odstupanja povezanog s dostavom statistike u skladu s Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 4164) (SL L 195, 2. 7. 2014.)

Uredba Komisije (EU) br. 715/2010 od 10. kolovoza 2010. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2223/96 u pogledu prilagodbi nakon revizije statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revizija 2 i statističke klasifikacije proizvoda prema djelatnosti (KPD) u nacionalnim računima (SL L 210, 11. 8. 2010.)

Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/137 od 10. listopada 2022. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revizija 2 C/2022/7104 (SL L 19, 20. 1. 2023.)

- Sustav klasifikacija

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima – KPD 2015.

Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku 2012. – NKPJS 2012.

Klasifikacija osobne potrošnje prema namjeni – COICOP

Klasifikacija funkcija države – COFOG

- Statistički pojmovi i definicije

Sektor makroekonomskih statistika koristi se metodološkim uputama ESA 2010 te radnim materijalima i priručnicima koje objavljuju Eurostat i druge statističke organizacije. Određena odstupanja od metodologije ESA 2010 i dalje su prisutna. Državni zavod za statistiku provodi revizije radi konzistentne primjene metodologije. Posljednjih godina posebna se pozornost posvećuje problemu konzistentnog bilježenja podataka u različitim područjima nacionalnih računa.

Glavni izvori podataka za obračun godišnjeg BDP-a jesu Registar godišnjih financijskih izvještaja poduzeća (poduzetnici, banke i štedionice, osiguravajuća društva i ostale financijske institucije), koji vodi Fina, godišnji financijski izvještaj za proračune i proračunske korisnike, statistički izvještaj za neprofitne institucije, godišnji podaci porezne uprave za neinkorporirane jedinice i samozaposlene, statistička istraživanja, statistika financija i bilanca plaćanja Hrvatske narodne banke, fiskalna statistika Ministarstva financija i ostali raspoloživi izvori podataka.

Obračun je izveden na temelju raspoloživih statističkih podataka prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. na razini odjeljaka u tekućim i stalnim cijenama. Poslovni subjekti grupirani su u djelatnostima kao institucionalne jedinice, a ne kao jedinice prema vrsti djelatnosti.

Bruto domaći proizvod izračunan je u eurima i američkim dolarima, ukupno i po stanovniku, na osnovi obračunanoga ukupnog bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama, prosječnoga godišnjeg tečaja Hrvatske narodne banke za američki dolar te procijenjenih podataka o broju ukupnog stanovništva krajem godine. Godišnji prosjek broja stanovnika izračunan je prema podacima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2021. godine i statistike stanovništva u skladu s metodologijom nacionalnih računa.

- Statistička jedinica

U skladu sa smjernicama ESA-e 2010 u nacionalnim računima koriste se dvije vrste jedinica i dva odgovarajuća načina podjele gospodarstva: (a) institucionalna jedinica; (b) lokalna jedinica prema vrsti djelatnosti (lokalni JVD). Prva vrsta koristi se za opisivanje dohotka, rashoda i financijskih tokova, kao i bilance. Druga vrsta jedinica koristi se za opis proizvodnih procesa, input-output analizu i analizu prema regijama.

Institucionalna jedinica jest gospodarski subjekt za koji je karakteristična autonomija pri donošenju odluka u obavljanju njezine glavne funkcije.

Rezidencijalna jedinica smatra se institucionalnom jedinicom na gospodarskom području u kojoj ima središte dominantnoga ekonomskog interesa ako ima autonomiju u donošenju odluka i vodi kompletan skup računa ili može sastaviti kompletan skup računa.

Lokalni JVD grupira sve dijelove institucionalne jedinice u svojstvu proizvođača koji se nalaze na jednome mjestu ili u usko lociranim mjestima i koji doprinose obavljanju aktivnosti na razini razreda (četiri znamenke) NKD-a 2007.

Institucionalna jedinica sastoji se od jednoga ili više lokalnih JVD-ova, dok lokalni JVD pripada samo jednoj institucionalnoj jedinici.

Hrvatski godišnji BDP izračunan je na razini institucionalne jedinice, korištenjem uglavnom administrativnih izvora podataka. Regionalni računi temelje se na lokalnom JVD-u. Sektorski računi sastavljaju se na razini institucionalne jedinice.

- Statistička populacija

Populacija nacionalnih računa u zemlji sastoji se od svih rezidentnih statističkih jedinica (institucionalnih jedinica ili lokalnih JVD-ova). Jedinica je rezidentna jedinica zemlje kada ima središte prevladavajućega ekonomskog interesa na gospodarskom teritoriju te zemlje, odnosno kada se u duljem razdoblju (godinu dana ili više) bavi gospodarskim djelatnostima na tom području.

Nacionalni računi sveobuhvatni su, što znači da su obuhvaćene sve rezidentne statističke jedinice.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Primarni korisnici podataka nacionalnih računa u Hrvatskoj jesu Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstva, financijske institucije, Hrvatska narodna banka, Hrvatska gospodarska komora, znanstvene i akademske institucije koje provode makroekonomska istraživanja kao primarnu aktivnost, novine specijalizirane za područje makroekonomije, međunarodne organizacije poput MMF-a i OECD-a, Europska središnja banka te znanstvene i akademske institucije koje provode makroekonomska istraživanja.

1.1.1. Potrebe korisnika

Podaci nacionalnih računa pružaju ključne informacije za praćenje ekonomske politike i donošenje odluka, predviđanja, administrativne svrhe, informiranje šire javnosti o ekonomskim kretanjima (izravno ili neizravno preko novinskih agencija) i ekonomska istraživanja.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prikazi i mišljenja korisnika podataka nacionalnih računa mogu se prikupiti i analizirati kao jedan od alata za "mjerjenje" relevantnosti podataka nacionalnih računa. Korisnici postavljaju pitanja i daju prijedloge na adrese elektroničke pošte stat.info@dzs.hr (informacije i korisnički zahtjevi) i press@dzs.hr (novinarski upiti).

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje je provedeno potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku <https://dzs.gov.hr/istaknute-teme-162/kvaliteta/istrazivanja-o-zadovoljstvu-korisnika/1752>.

1.2. Potpunost

U većini država nacionalni računi obuhvaćaju područja glavnih agregata nacionalnih računa, računa države, sektorske račune, regionalne račune te tablice ponude i upotrebe. No, sadržaj podataka o tim područjima i detalji različitih raščlambi (po regijama, sektoru, djelatnosti, proizvodu itd.) mogu odstupati po državama, ovisno o nacionalnim potrebama i dostupnim izvorima. Program slanja podataka prema ESA-i 2010, koji se sastoji od 22 tablice o svim područjima nacionalnih računa (vidi odjeljak 10.3), definira minimalni skup podataka nacionalnih računa koji mora biti dostupan u svim državama članicama EU-a. Više informacija o odstupanju od programa slanja podataka prema ESA-i 2010 nalazi se na poveznici [Provedbena odluka Komisije od 26. lipnja 2014. o odobravanju državama članicama odstupanja povezanog s dostavom statistike u skladu s Uredbom \(EU\) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji \(priopćeno pod brojem dokumenta C \(2014\) 4164\)](#).

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nema točnih informacija o jedinicama izvan obuhvata, ali pretpostavlja se da je njihov broj neznatan. Statistički poslovni registar kontinuirano provjerava sve relevantne administrativne izvore.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Kontrole se primjenjuju na sve relevantne izvore podataka i izračune.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Nije primjenjivo.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Nije primjenjivo.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Podaci nacionalnih računa podliježu stalnoj reviziji zbog dostupnosti novih ulaznih podataka. Nazivaju se rutinskim revizijama i podrazumijevaju redovite revizije podataka država i europskih agregata.

Rjeđe su iznimne revizije (benchmark revizije), koje su rezultat velikih promjena u izvorima podataka, klasifikacijama ili metodologijama. Na primjer, pri prelasku s ESA-e 95 na ESA-u 2010 provedena je benchmark revizija na razini države i na razini europodručja / podataka EU-a.

Dvije radne skupine razvile su prijedloge za usklađeniji pristup benchmark reviziji i rutinskim revizijama. Jedna od tih skupina bavila se benchmark revizijskom politikom pod pokroviteljstvom direktora makroekonomskih statistika (DMES), a druga skupina bavila se rutinskim revizijama pod pokroviteljstvom Odbora za monetarnu, financijsku i statistiku platne bilance (CMFB) o europskoj

usklađenoj revizorskoj politici.

Što se tiče revizijske politike za nacionalne račune, Državni zavod za statistiku je u travnju 2020. objavio nacionalnu revizijsku politiku iz područja nacionalnih računa, dostupnu preko poveznice [Revizijska politika za područje statistike nacionalnih računa i državnih financija / statistike prekomjernoga proračunskog manjka](#). Državni zavod za statistiku i Eurostat postigli su dogovor tijekom izrade nacrtu dokumenta revizijske politike. Dokument se nalazi na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Dok bi revizije trebalo promatrati kao postupak za progresivno poboljšavanje kvalitete nacionalnih računa zbog, npr. boljih izvora i / ili metode koji postaju dostupniji, dostupnost metapodataka o reviziji ključni je element za razumijevanje podataka nacionalnih računa i revizija između uzastopnih Priopćenja. Stoga su potrebni podaci o glavnim razlozima revizija i njihovoj prirodi (dostupni novi izvorni podaci, nove metode itd.) i, eventualno, kvantitativna i kvalitativna procjena prosječne veličine revizija i njihova smjera na temelju povijesnih podataka.

Državni zavod za statistiku proveo je u 2025. reviziju podataka koja obuhvaća razdoblje 2006. – 2022. Promjene se odnose na resektorizaciju, obračun potrošnje fiksno kapitala za sektor S.13 Ukupna država, ostale poreze na proizvodnju, izračun usluga financijskog posredovanja indirektno mjerenih (UFPIM); bruto investicije u fiksni kapital, konačnu potrošnju države te reviziju izvoza i uvoza roba i usluga. Revizija je objavljena u Priopćenju NR-2025-2-2 "Godišnji bruto domaći proizvod za razdoblje 1995. – 2024." Nakon svake revizije godišnjih podataka provedena je revizija tromjesečnog BDP-a, regionalnog BDP-a, sektorskih računa i input-output tablica.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Ciljevi vremenske prilagodbe jesu prepoznavanje i uklanjanje sezonskih kolebanja i kalendarskih učinaka koji mogu prikriti kratkoročna i dugoročna kretanja u vremenskoj seriji i spriječiti jasno razumijevanje osnovnih pojava. Sezonska prilagodba stoga je temeljni postupak kod interpretacije vremenskih serija (ESS-ove smjernice o sezonskoj prilagodbi, izdanje 2015., Prilog, točka 1.). Za odabrane podatke o subgodišnjim nacionalnim računima, kao što su glavni tromjesečni agregati, vremenske serije obično se ne objavljuju samo u neprilagođenom obliku, nego i s različitim vrstama prilagodbi (npr. sezonskim, kalendarskim, trend-ciklusima). Program prijenosa podataka prema ESA-i 2010 određuje da se tromjesečni podaci trebaju dostavljati u nesezoniranom obliku te u sezonski prilagođenom obliku (uključujući kalendarske prilagodbe, ako je potrebno), osim u cijenama iz prethodne godine. Izrada tromjesečnih podataka koji uključuju samo kalendarske prilagodbe je dobrovoljna. Za sektorske račune sezonska prilagodba (uključujući kalendarske prilagodbe, ako je potrebno) obvezna je za ograničeni niz serija. Za hrvatske tromjesečne nacionalne račune procjena sezonski prilagođenih serija općenito uključuje kalendarske prilagodbe, ali sezonski prilagođeni nizovi nisu usporedivi s godišnjim podacima. Prilagođavanje tromjesečnih BDP-ova prema revidiranim godišnjim podacima obavljeno je korištenjem programa ECOTRI, koji je razvio Eurostat izvodeći niz matematičkih i statističkih tehnika koje se upotrebljavaju za vremensko raščlanjivanje podataka. Od veljače 2015. za QNA primijenjeni model sezonske prilagodbe jest X13 ARIMA, primjenom JDemetra + verzije 2.1.0. gdje su u postupku sezonske prilagodbe otkrivene tri uobičajene atipične vrijednosti (tj. regresori) – aditivne atipične vrijednosti (AO), pomak razine (LS) i privremena promjena (TC). Također, postoji dodatna varijabla definirana u obliku rampe koja odražava utjecaj globalne ekonomske krize. Izvorni podaci usporedivi su s godišnjim podacima, dok desezonirani podaci nisu usporedivi s godišnjim podacima.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Podaci nacionalnih računa trebali bi korisnicima biti dostupni koliko god je moguće pravodobno, uzimajući u obzir učestalost podataka (godišnje ili tromjesečno), vrstu podataka (informacije o strukturi gospodarstva ili o razvoju konjunktura) te odgovarajuću ravnotežu između točnosti i pravodobnosti. Program prijenosa podataka prema ESA-i 2010 definira potrebnu pravodobnost za sve tablice nacionalnih računa. Tromjesečne tablice trebaju biti dostupne između dva i tri mjeseca po završetku tromjesečja. Godišnje tablice moraju biti poslone između dva mjeseca (glavni agregati) i 36 mjeseci (tablice ponude i uporabe) nakon kraja referentne godine. Više informacija o pravodobnosti nalazi se na poveznici [Provedbena odluka Komisije od 26. lipnja 2014. o odobravanju državama članicama odstupanja povezanog s dostavom statistike u skladu s Uredbom \(EU\) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji \(priopćeno pod brojem dokumenta C \(2014\) 4164\).](#)

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest $T + 2$.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest $T + 3$.

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Datumi objavljivanja podataka nacionalnih računa unaprijed su definirani u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka. Podaci nacionalnih računa u okviru programa ESA 2010 također trebaju biti pravodobno dostavljeni u Eurostat u skladu s unaprijed definiranim programom dostave (ili prije). Kašnjenje u prijenosu podataka može nastati zbog ograničenih izvora podataka.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest 1.

4. Pristupačnost i jasnoća

Državni zavod za statistiku objavljuje Priopćenja uvijek nakon obavljenog obračuna. Priopćenja su dostupna na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku. Osim Priopćenja, podaci nacionalnih računa objavljuju se u Statističkim informacijama, Hrvatskoj u brojkama i Statistici u nizu. Redovite ažurirane verzije podatka mogu se naći u MS Excelu na poveznici [NR-2025-2-2 Godišnji bruto domaći proizvod za razdoblje 1995. – 2024. | Državni zavod za statistiku.](#)

4.1. Priopćenja

NR-2025-2-2 Godišnji bruto domaći proizvod za razdoblje 1995. – 2024., od 17. listopada 2025.

4.2. Mrežna baza podataka

Statistika u nizu: 12.1. Bruto domaći proizvod

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Opći metodološki okvir za kompiliranje nacionalnih računa u EU jest ESA 2010. Osim toga, razvijeno je nekoliko priručnika koji pomažu statističarima u izradi podataka iz područja nacionalnih računa. Neki od najvažnijih metodoloških priručnika jesu Priručnik o tromjesečnim nacionalnim računima, Priručnik o metodama regionalnih računa i Priručnik o državnom deficitu i dugu.

Također su dostupni priručnici za specifična područja, npr. priručnik za procjenu zemljišta, vodič za procjenu zaliha te priručnik za mjerenje istraživanja i razvoja u ESA-i 2010. Spomenuti priručnici posebno se odnose na statistiku nacionalnih računa EU-a. No, dostupni su i međunarodni ekvivalenti: SNA 2008, Tromjesečni priručnik za nacionalne račune, Priručnik o izradi i analizi input-output tablica te Priručnik za statistiku državnih financija.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Asimetrija toka zrcalnih statistika

Zrcalna statistika između zemalja predmet je proučavanja Eurostata. S vremenom ova problematika sve više dobiva na važnosti.

5.2. Usporedivost u vremenu

Budući da su podaci za sva referentna razdoblja sastavljeni u skladu sa zahtjevima ESA-e 2010, podaci nacionalnih računa s vremenom su postali potpuno usporedivi. Također, u slučaju temeljnih promjena metoda ili klasifikacija provode se revizije dugih vremenskih serija koje uglavnom sežu daleko u prošlost.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 27.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se ne izračunava.

6. Troškovi i opterećenje

6.1. Troškovi

Nije raspoloživo.

6.2. Opterećenje

Nije raspoloživo.